

Overzicht ingekomen zienswijzen gemeenten op de ontwerpbegroting 2026 GGD Brabant-Zuidoost (stand op 11 juni 2025)

Gemeente	Zienswijze	Reactie Dagelijks Bestuur op zienswijze
Asten (d)	<i>Zienswijze</i> Zoals wij u ook in onze reactie op uw kadernota 2026 hebben meegedeeld laat de begroting 2026 van de Gemeente Asten grote tekorten zien vanaf 2026. Naar aanleiding hiervan hebben we bij de Begroting 2025 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De bezuinigingen van het Rijk kan de gemeente niet alleen opvangen. In de eerdere zienswijzen (begroting 2025 en kadernota 2026) werd al gemeld dat alle verbonden partijen zullen moeten meedelen in deze bezuinigingen van het Rijk. Het tekort van de Gemeente Asten is in 2026 € 2,9 miljoen. Om op termijn weer een sluitende begroting te kunnen presenteren zijn we gestart met het project 'Asten in Balans' met als doelstelling de lasten en baten weer structureel met elkaar in evenwicht te brengen en een sluitende begroting aan te bieden. Alles ligt daarbij op tafel, ook onze bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. Eventuele taakstellende bezuinigingen richting onze GR-en zijn hierbij niet uit te sluiten. In onze zienswijze op uw Kadernota 2026 hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2026 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen. <i>Gelijkwaardig indexeren</i> De indexeringsmethode van het gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen is veranderd. Wij constateren dat het indexeringspercentage van het gemeentefonds volgens de nieuwe methode lager uitvalt dan het indexeringspercentage dat u hanteert op basis van de oude methode. Dat leidt ertoe dat wij ieder jaar door het ongelijke indexeringspercentage een hogere geïndexeerde bijdrage betalen aan uw gemeenschappelijke regeling dan dat wij qua indexatie worden gecompenseerd door het gemeentefonds. Gelet op de realiteit en	Zie reactie Cranendonck

	onze samenwerking verzoeken wij u om het door u gehanteerde indexatiepercentage in overeenstemming te brengen met de nieuwe indexeringssystematiek van het gemeentefonds, zodat de kosten niet méér stijgen dan de kosten waarvoor de gemeente vanuit het gemeentefonds wordt gecompenseerd. Zoals eerder verwoord staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD Brabant-Zuidoost voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen. Wij hebben geconstateerd dat u met onze eerdere zienswijze rekening heeft gehouden. In uw begroting 2026 kunnen wij lezen dat het proces tot heroriëntatie op de GGD taken in gang is gezet. U gaat in 2025 een toekomstbestendig plan ontwikkelen dat zowel rekening houdt met de groeiende vraag naar publieke en acute gezondheidszorg als met de noodzaak om kostenbesparingen door te voeren. Wij constateren dat de deelnemersbijdrage voor 2026 wel is gestegen. <i>Niet verwerkte aandachtspunten</i> In de ontwerp programmabegroting 2026 geeft u aan dat de volgende aandachtspunten nog niet zijn verwerkt: 1. Gevolgen schaa sprong (conform procesafspraken bestuur). 2. Bezuinigingsmaatregelen in het licht van het ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur)	Zie reactie Cranendonck
--	---	--------------------------------

	3. Gevolgen uitkomsten nog lopende CAO-onderhandelingen (reguliere indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast). 4. Wijzigingen gevolgen RVP-vaccinatieschema: v.w.b. de ontwikkelingen in het RVP zijn de gevolgen met betrekking tot de in 2025 en volgende jaren door te voeren wijzigingen in het RVP- vaccinatieschema en het meer fijnmazig vaccineren niet verwerkt in deze begroting, daar er momenteel nog onvoldoende informatie is om de financiële implicaties hiervan te bepalen. <i>Begrotingswijziging 2026</i> De niet verwerkte aandachtspunten worden later dit jaar in de vorm van een begrotingswijziging aangeboden aan de gemeenten. Voorafgaand hieraan verzoeken wij u nogmaals om: • bij het opstellen van de begrotingswijziging 2026 met het eerder genoemde scenario (eventuele taakstellende bezuiniging) rekening te houden. • om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen. • geen indexering toe te passen <i>Hoog positief resultaat op de jaarrekening</i> Tot slot willen wij u wijzen op het feit dat de GGD zowel over 2023 als over 2024 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien (1,2 miljoen in 2023 en 1,6 miljoen in 2024). Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch wil de gemeenteraad de GGD verzoeken om zeer realistisch te begroten in het licht van het ravijnjaar en de jaren daaropvolgend. De financieel kritieke situatie van de gemeente zorgt ervoor dat er scherpe en onomkeerbare keuzes gemaakt moeten worden.	Zie reactie Helmond m.b.t. niet indexeren Zie reactie Cranendonck
--	--	---

Bergeijk (d)	Geen zienswijze	
Best (d)	<i>Kerntakendiscussie schaalsprong</i> In deze begroting is de kerntakendiscussie rondom de schaalsprong niet verwerkt. De uitkomsten van deze discussie zijn nu nog onzeker. Wij geven u in overweging om de eerder toegekende jaarlijkse stelpost voor 'ontwikkeling en businesscases' vanuit de vorige bestuursopdracht in te zetten voor dit doel. <i>Anticiperen op ravijnjaar</i> Gemeenten hebben zoals bekend vanaf 2026 te maken met een ravijnjaar Gemeentefonds. We gaan er vanuit dat de GGD in de uitwerking van de kerntakendiscussie aandacht heeft voor de beperktere financiële mogelijkheden van gemeenten. <i>Zienswijze op de begroting 2026</i> Best wacht de bijgestelde plannen vanwege de schaalsprong af en stemt in met de begroting 2026 van de GGD.	Zie reactie Cranendonck
Bladel (d)	De volgende zienswijze in te dienen naar aanleiding van de Ontwerp Programmabegroting 2026 van de GGD Brabant-Zuidoost: <i>"De gemeenteraad van Bladel verzoekt de GGD Brabant-Zuidoost om in de programmabegroting 2026 expliciet aandacht te besteden aan de financiële gevolgen van het niet gunnen van de opdracht voor de medische arrestantenzorg aan de GGD.</i> <i>Het wegvallen van deze taak kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdragen, en wij verzoeken de GGD om deze gevolgen duidelijk in de begroting inzichtelijk te maken. Dit verzoek komt voort uit de vorig jaar door ons ingediende zienswijze op de Programmabegroting 2025 van de GGD, waarin de gemeenteraad haar zorgen uitte over de afhankelijkheid van werkzaamheden zoals de arrestantenzorg. De gemeenteraad vraagt de</i>	Medische Arrestantenzorg: Op dit moment is de definitieve gunning nog niet afgerond, vanwege een nog lopende rechtszaak. We hebben de financiële consequenties van het wegvallen van deze taak in kaart gebracht, die in principe, wanneer de gunning definitief is en e.e.a. leidt tot extra financiële gevolgen voor onze gemeenten, dan zullen worden meegenomen in een wijziging programmabegroting. Momenteel onderzoekt de GGD echter nog verschillende scenario's om

	GGD ook om aan te geven welke stappen er worden genomen om de gevolgen van het wegvallen van deze taak op de gemeentelijke bijdragen zoveel mogelijk te beperken.”; De financiële consequenties meerjarig in de Perspectiefnota 2025 te verwerken.	deze financiële impact zoveel mogelijk te reduceren. Wij nemen aan dat u met de Perspectiefnota 2025 op ons aankomende meerjarenbeleidsplan 2026 – 2030 doelt, waarin deze effecten zullen worden meegenomen.
Cranendonck (d)	Wij bekijken de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Cranendonck deelneemt in samenhang. Wij openen onze zienswijze met twee punten die wij bij u en uw collega GR'en onder de aandacht willen brengen: het ravijnjaar en de wijze van indexeren. Hierna volgen de aandachtspunten die specifiek op de MRE van toepassing zijn. Ravijnjaar Gemeenten staan in 2026 (het ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. Het is voor 2026 belangrijk voor de gemeente Cranendonck om scherp te kijken op deze uitgaven. Op een aantal punten geven wij in deze brief een zienswijze om de urgentie van deze enorme financiële uitdaging te benadrukken. Indexering: gelijk optrekken De korting op het gemeentefonds in 2026 heeft grote impact op onze bedrijfsvoering en de uitvoering van (wettelijke) taken. Zoals u weet is de indexering methode voor loon- en prijsstijging voor het gemeentefonds al gewijzigd per 2024 in plaats van de eerdere planning in 2027. Van loonvoet en IMOC (Prijsindex Materiële Overheidsconsumptie) naar	Ravijnjaar: We begrijpen het standpunt van de gemeente inzake de ontwikkelingen en de uitdagingen m.b.t. het ravijnjaar. Gezien de uitdagingen van de GGD m.b.t. de schaalsprong en internationalisering van de regio zullen we hierover in gesprek moeten blijven Wijze van indexering: Uitgangspunt voor gekozen indexatiemethodiek van de 4 GR'en, was destijds (2018) om een eenduidige benadering te krijgen die de verwachte loon- en overige prijsstijgingen zo

	BBP (Bruto Binnenlands Product)-ontwikkeling. Met de huidige cijfers betekent dat voor de gemeenten een loonindexatie van 2.7% terwijl de gemeenschappelijke regelingen vragen om 4.7% op basis van de oude systematiek. De bekostiging voor u en ons blijft daarbij wel uit datzelfde gemeentefonds komen. Wij vinden het redelijk en ook recht doen aan onze samenwerking wanneer de GGD BZO op begrotingsbasis uitgaat van het BBP-percentage. Met deze zienswijze verzoeken we u daarom uw beleidskader uit 2022 los te laten en aan te sluiten bij de realiteit van 2025 en aanzienlijke veranderde financiële omstandigheden. Wij wijzen u graag op de motie van deze strekking door ons op 11 maart 2025 is aangenomen. Hierna volgt onze zienswijze op een aantal specifieke punten die van toepassing zijn op de ontwerp Programmabegroting 2026 GGD Brabant Zuidoost.	goed mogelijk compenseert. Middels deze methodiek, zijn in de afgelopen jaren de werkelijke CAO loonkostenstijgingen en prijsstijgingen op overige goederen en diensten nagenoeg volledig gecompenseerd. Het feit dat de positieve resultaten van de GGD in de afgelopen jaren, gedreven werden door incidentele meevallers en niet door een overcompensatie van indexatie voor CAO- en overige prijsstijgingen, getuigt hiervan. Met de vier GR'en is inmiddels afgesproken de bestaande indexatiemethodiek te evalueren, waarbij vertegenwoordigers uit de kring van gemeentesecretarissen en van financiële ambtenaren van onze gemeenten zullen worden betrokken. Deze evaluatie omvat ook het onderzoeken van alternatieve indexatiemethodieken zoals die voor gemeenten wordt toegepast. Een (eventuele) wijziging in indexatiemethodiek zal na af- en instemming worden toegepast voor de kadernota 2028, of zoveel eerder indien mogelijk.
--	---	---

	Overige niet verwerkte aspecten in ontwerp Programmabegroting Zoals ook in de aanbiedingsbrief staat zijn een aantal aspecten in deze ontwerp programmabegroting nog niet verwerkt: - Gevolgen schaa sprong (conform procesafspraken bestuur) - Bezuinigingsmaatregelen in het licht van het ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur) - Gevolgen van de uitkomsten voor de nog lopende CAO-onderhandelingen (reguliere indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast) - Wijzigingen ten aanzien van de gevolgen van het RVP-vaccinatieschema: v.w.b. de ontwikkelingen in het RVP zijn de gevolgen met betrekking tot de in 2025 en volgende jaren door te voeren wijzigingen in het RVP- vaccinatieschema en het	Gevolgen CAO 2025: Voor wat betreft de toegepaste indexaties in de programmabegrotingen 2025 en 2026 zullen deze worden aangepast, zodra de definitieve CAO SGO bekend is en er sprake zal zijn van een materiele afwijking t.o.v. de aannames in deze begrotingen. Dit zal dan gebeuren middels een begrotingswijziging. Het momenteel voorliggende principe akkoord CAO SGO 2025 wijst op een dergelijke materiele afwijking. Indien een definitieve CAO gaat leiden tot een begrotingswijziging zullen de financiële ambtenaren van de gemeenten hierbij worden betrokken. Wijzigingen RVP vaccinatieschema: Het voornemen van de GGD is om in de aangekondigde begrotingswijziging 2026 een zo goed mogelijk raming op te nemen voor de verwachte effecten van de wijzigingen in het RVP vaccinatie-schema.
--	--	--

	meer fijnmazig vaccineren niet verwerkt in deze begroting, daar er momenteel nog onvoldoende informatie is om de financiële implicaties hiervan te bepalen. Wij worden graag op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen rondom deze aandachtspunten en de financiële gevolgen daarvan op de begroting. <i>Gevolgen schaalsprong</i> Momenteel vindt een heroriëntatie op de kerntaken van de GGD plaats, die rekening houdt met de gevolgen van de schaalsprong. Daarnaast wordt gekeken naar noodzakelijke kostenbesparingen, met het ravijnjaar 2026 in het vooruitzicht. De gemeente Cranendonck is erg scherp op deze uitgaven en wordt graag geïnformeerd over de procesgang en de uitkomsten ervan. <i>Realistisch begroten</i>	Gevolgen schaalsprong / heroriëntatie kerntaken: Op dit moment zijn we nog volop bezig met de heroriëntatie op onze kerntaken. Hierin worden de gevolgen van de schaalsprong meegenomen. Uiterlijk eind juni verwachten we een gekozen richting te hebben, in afstemming met het Algemeen Bestuur. Conform planning zullen we het door het bestuur gekozen scenario met daarin een (financiële) uitwerking voorleggen voor zienswijze aan de raden, nog voor de start van het reces. Eind augustus staat een raadsbijeenkomst gepland om hierover met de GGD in gesprek te gaan. We zijn vervolgens daarn voornemens om de (eventuele) financiële gevolgen op te nemen in een wijziging van de programmabegroting 2026 (die in principe is gepland voor oktober 2025). Realistisch begroten: De GGD gaat in de begrotingscyclus in principe uit van een neutraal resultaat. Met ander woorden beoogt de GGD de verwachte lasten
--	---	---

	Tot slot willen wij u wijzen op het feit dat de GGD zowel over 2023 als over 2024 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien (1,2 miljoen in 2023 en 1,46 miljoen in 2024). Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch willen we u verzoeken om zeer realistisch te begroten in het licht van het ravijnjaar en de jaren daaropvolgend. De financiële situatie van de gemeente zorgt ervoor dat er keuzes gemaakt moeten worden. Middelen die als gevolg van een positief resultaat terugvloeien naar de gemeente, kunnen deze keuzes niet terugdraaien. Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten stemt de gemeenteraad van Cranendonck in met de ontwerp Programmabegroting 2026.	en baten zo goed mogelijk in lijn te brengen. Zoals door u aangegeven zijn de positieve exploitatieresultaten over 2023 en 2024 voornamelijk gedreven door incidentele meevallers die ten tijde van het opmaken van eerdere ramingen/begrotingen niet of nagenoeg niet te voorzien waren. Desondanks is het streven van de GGD om hieruit lering te trekken om in de toekomst nog realistischer te kunnen begroten. Hiertoe zijn we op dit moment ook gestart in ZeeBraLim verband om te kijken wat we van elkaar kunnen leren om nog beter in control komen. ZeeBraLim is een samenwerking van de GGD'en Zeeland, Brabant en Limburg. De controllers van de desbetreffende organisaties hebben hierin het voortouw genomen.
Deurne (d)	Ingestemd, geen zienswijze	
Eersel (d)	In de begroting GGD 2025 is rekening gehouden met een loonstijging van 6,7% (cao looptijd tot 1 april 2025). Voor de begroting 2026 wordt gerekend met een loonstijging van 4,7%. Voor 2025 en 2026 bedraagt de totale loonstijging 11,7% (1,067x1,047). De bonden hebben een looneis van 9,2% (1,05x1,04) tot en met 31 december 2026. Wij verzoeken u om de loonindexering in de begroting 2026 met 2,5% naar beneden bij te stellen.	Zie reactie Cranendonck m.b.t. gevolgen CAO 2025

Eindhoven (d)	Zienswijze ontwerp programmabegroting 2026 De gemeenteraad van Eindhoven heeft op 10 juni 2025 besloten om de ontwerp programmabegroting te voorzien van een positieve zienswijze. Daarbij geven we u graag de volgende aandachtspunten mee. <i>Niet verwerkte aspecten</i> Zoals ook in de aanbiedingsbrief staat zijn een aantal aspecten in deze ontwerp programmabegroting nog niet verwerkt: • Gevolgen schaa sprong en kostenbesparingen n.a.v. ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur) • Gevolgen uitkomsten nog lopende CAO-onderhandelingen (reguliere indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast) • Gevolgen wijzigingen Rijksvaccinatieprogramma (RVP)-vaccinatieschema (nog onvoldoende informatie beschikbaar om financiële gevolgen in te schatten) <i>Gevolgen schaa sprong en kostenbesparingen n.a.v. ravijnjaar 2026</i> • Momenteel vindt een heroriëntatie op de kerntaken van de GGD plaats, die rekening houdt met de gevolgen van de schaa sprong. Daarnaast wordt gekeken naar noodzakelijke kostenbesparingen, met het ravijnjaar 2026 in het vooruitzicht. Deze processen lopen langs/door elkaar en kunnen met elkaar conflicteren op zowel inhoudelijk als financieel vlak. Als gemeenteraad worden we graag geïnformeerd over deze processen en betrokken worden bij de keuzes en consequenties. <i>Indexering loonkosten en materiële kosten</i> In de ontwerp programmabegroting 2026 is een raming van de algemene index voor loonkosten en materiële kosten van 4,2% verwerkt. De definitieve index kan hiervan afwijken, omdat deze o.a. afhankelijk is van de nog vast te stellen CAO afspraken.	Zie reactie Cranendonck
---------------	--	-------------------------

	We verzoeken u om de algemene index opnieuw te berekenen bij het definitief worden van deze CAO. Blijkt er sprake van een materieel verschil, dan dient de GGD een begrotingswijziging aan te bieden. We gaan ervan uit dat bij het bepalen van de definitieve algemene index 2026 de financiële ambtenaren van de GR-gemeenten worden betrokken. <i>Realistisch begroten</i> Tot slot willen wij u wijzen op het feit dat de GGD zowel over 2023 als over 2024 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien (1,2 miljoen in 2023 en 1,46 miljoen in 2024). Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch willen we u verzoeken om zeer realistisch te begroten in het licht van het ravijnjaar en de jaren daaropvolgend. De financiële situatie van de gemeente zorgt ervoor dat er keuzes gemaakt moeten worden. Middelen die als gevolg van een positief resultaat terugvloeien naar de gemeente, kunnen deze keuzes niet terugdraaien. Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten stemt de gemeenteraad van Eindhoven in met de ontwerp programmabegroting 2026.	
Gemert-Bakel (d)	Zienswijze op de ontwerp programmabegroting GGD 2026 Akkoord met de ontwerp programmabegroting 2026 Vanaf 2026 worden alle gemeenten zwaar gekort op het gemeentefonds, ook wel ravijnjaren genoemd. Recent is het Rijk in hun Voorjaarsnota gemeente financieel enigszins tegemoet gekomen, maar de korting blijft fors. Als het ravijn niet gedicht wordt dan zijn ombuigingen op een gegeven moment noodzakelijk. De gemeente staat dan voor financieel lastige keuzes, die links- of rechtsom de inwoners zullen raken. Gemeenschappelijke regelingen vormen een substantieel deel van onze begroting. Wij willen van deze zienswijze gebruik maken om aan te kondigen dat in het geval van	We begrijpen het standpunt van de gemeente inzake de ontwikkelingen en de uitdagingen m.b.t. het ravijnjaar. Gezien de uitdagingen van de GGD m.b.t. de schaalsprong en internationalisering van de regio zullen we hierover in gesprek moeten blijven.

	ombuigingen wij een evenredige bijdrage van gemeenschappelijke regelingen daarin zullen vragen. U heeft de basisinfrastructuur voor Covidbestrijding doorgetrokken in de begroting 2026, echter is het nog onzeker of u hiervoor ook na 2026 financiering vanuit het rijk ontvangt. Wij gaan ervanuit dat u dit meeneemt in uw bedrijfsvoering en uw bedrijfsvoering tijdig aanpast indien u hier na 2026 geen financiering vanuit het rijk meer voor ontvangt.	De ontwikkelingen m.b.t. de Covid-financiering vanuit het Rijk wordt intensief gevolgd. Op het moment dat hierin significante wijzingen komen verwacht de GGD hier tijdig passende maatregelen voor te kunnen nemen.
Geldrop-Mierlo (c)	De gemeente Geldrop-Mierlo heeft kennisgenomen van de ontwerp programmabegroting GGD Brabant-Zuidoost 2026. We begrijpen dat u zich met uw organisatie inzet voor het realiseren van regionale opgaven, waarbij een solide financiële onderbouwing essentieel is. Vanuit onze gemeentelijke verantwoordelijkheid willen wij echter het volgende onder uw aandacht brengen. <i>Medische arrestantenzorg</i> In uw programmabegroting bent u er vanuit gegaan dat u de aanbesteding rondom de medische arrestantenzorg (MAZ) gegund zult krijgen. Dit is zo ook in het financiële gedeelte van de begroting verwerkt. Inmiddels is bekend dat de MAZ niet aan uw organisatie is gegund. In de zienswijze op de programmabegroting 2025 hebben wij u al meegegeven rekening te houden met dit scenario. Wij gaan er dan ook vanuit dat u bent voorbereid op dit besluit, maar vragen desondanks expliciet naar wat hiervan de (financiële) gevolgen voor zowel GGD als aangesloten gemeente(n) zijn. <i>Schaalsprong</i> Uw organisatie anticipeert terecht op de voorgenomen schaa sprong in de Brainportregio. Juist de GGD dient hierin stevig positie te nemen, aangezien de focus van deze opgave tot op heden voornamelijk ligt op de economische groei en minder op de gevolgen voor de	Zie reactie Bladel De GGD probeert in beide IZA regio's gezondheid op de kaart te zetten en we proberen deze regio's ook steeds meer met elkaar te verbinden. Wij zien ook binnen de zorg

	publieke gezondheid van haar inwoners. Ondanks het feit dat er juist op dit vlak in de huidige situatie nog een hoop winst te behalen valt. Wij verwachten nadrukkelijk van de GGD dat zij zich nog explicieter als verbindende schakel tussen de twee IZA-regio's zal oprichten, en daarin regionaal ook echt een voortrekkersrol pakt om het belang van de publieke gezondheid als onderdeel van een brede sociale (verander)agenda met haar maatschappelijke partners continu en actief blijft uitdragen. <i>Heroriëntatie kerntaken</i> In onze optiek vraagt dit ook dat de GGD kritisch kijkt naar de eigen organisatie, positie en dienstverlening. Er is een transitie nodig om ook daadwerkelijk naar de proactieve, innovatieve en resultaatgerichte organisatie te gaan die de GGD nu al zegt te zijn. Zo verwachten wij dat de GGD zelf proactief met concrete voorstellen komt voor collectieve preventie op het gebied van seksuele gezondheid en ook voor de Wet Integrale Suïcidepreventie (beide als onderdeel van de Wet Publieke 2538560 blad 2 van 3 Gezondheid) die vanaf medio 2025 wettelijke verplichtingen aan iedere gemeente in Nederland stelt. De GGD dient beter in te spelen op de mondiale, landelijke en regionale ontwikkelingen om wendbaar te zijn én te blijven. Te denken valt onder andere aan de vastlopende keten in de jeugd(gezondheids)zorg die tot wachtlijsten en toenemende problematiek bij kinderen en jongeren leidt, de dalende vaccinatiegraad met onlangs twee mazelenuitbraken in onze regio tot gevolg, de (bezuinigingen op) pandemische paraatheid ondanks waarschuwingen dat er nu al kans bestaat op het uitbreken van een nieuwe pandemie, en de (dreiging van) oorlog op het Europese continent waar inwoners zich in toenemende mate zorgen over maken. De uitdagingen zijn groot, net als de verantwoordelijkheid die de GGD als verlengstuk van gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid heeft. In dat kader onderschrijft de gemeenteraad dan ook de noodzaak van heroriëntatie op de taken van de GGD. Niet alleen in het licht van de	dat preventie en Publieke Gezondheid steeds belangrijker wordt en daar willen we ons ook erg voor inzetten. Zie reactie Cranendonck
--	---	---

	schaalsprong en alle ontwikkelingen, maar ook vanwege de financiële positie van de gemeente(n). <i>Terughoudendheid in begrotingsgroei</i> De financiële positie van gemeenten staat onder toenemende druk. Daarom hanteren wij het uitgangspunt dat verhoging van de gemeentelijke bijdrage enkel aanvaardbaar is indien het gaat om objectief onderbouwde loon- en prijsontwikkelingen (indexatie). Nieuwe of structureel hogere uitgaven die verder reiken dan indexatie zijn niet vanzelfsprekend en dienen eerst inhoudelijk én financieel goed gemotiveerd te worden, inclusief dekkingsvoorstellen binnen de eigen begroting van de GR. Ook willen wij u erop attenderen dat de middelen voor in ieder geval wijk-GGD, IZA en GALA (vooralsnog) incidenteel van aard zijn. De extra inzet die gemeente(n) in dat kader bij de GGD afnemen dient, in tegenstelling tot wat u in uw programmabegroting stelt, dan ook niet tot structurele vergroting van de financiële armslag gerekend te worden. <i>Rijksoverheid als eerstverantwoordelijke</i> Wanneer de rijksbijdragen voor regionale opgaven uitblijven of ontoereikend blijken, mag dat niet automatisch leiden tot een zwaardere financiële last voor deelnemende gemeenten. In dat geval achten wij het noodzakelijk dat de GR eerst besparingsmogelijkheden en alternatieven onderzoekt, alvorens een hogere gemeentelijke bijdrage te overwegen. <i>Signaalfunctie richting GR'en</i> Wij willen als gemeente, in lijn met eerdere signalen vanuit de VNG en de gemeentelijke begrotingscirculaire, meegeven dat we de komende jaren uitgaan van financiële terughoudendheid bij alle gemeenschappelijke regelingen. Daarbij hoort ook dat	
--	---	--

	structurele ophogingen van budgetten niet wenselijk zijn, tenzij deze direct voortvloeien uit wettelijke taken en (gedeeltelijk) worden gecompenseerd door het Rijk. <i>Tot slot</i> De gemeenteraad hecht aan een gedegen proces rondom de heroriëntatie om te komen tot een toekomstbestendige GGD. In uw programma-begroting beschrijft u dat de colleges en gemeenteraden van alle 21 gemeenten betrokken zullen worden bij de door u beschreven stappen. Hierin wordt niet ingegaan op de wijze waarop dit zal gebeuren. Graag worden wij tijdig meegenomen in dit proces, gezien het feit dat er in september al een implementatieplan en financiële doorvertaling moet liggen.	
Heeze-Leende (d)	Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. Recent heeft het kabinet, in het kader van de voorjaarsnota, aangekondigd dat gemeenten extra middelen zullen ontvangen. De financiële vertaling hiervan moet echter nog plaatsvinden. In deze zienswijze geven wij u graag de volgende aandachtspunten mee: Indexering Gemeenten staan voor grote financiële uitdagingen en zijn genoodzaakt scherpe keuzes te maken binnen steeds krappere wordende budgetten. Ook bij gemeenschappelijke regelingen is het van belang dat wij in gezamenlijkheid blijven zoeken naar manieren om uitvoering binnen deze financiële kaders optimaal te houden. In dat licht vragen wij u om bij het verder optimaliseren van de bedrijfsvoering verschillende scenario's te verkennen. Eén van de mogelijkheden is – in lijn met de oproep van de VNG en het principe van 'trap op, trap af' - te onderzoeken of en hoe afzien van de indexatie in de jaren 2026 en 2027 kan bijdragen aan het beheersen van de lasten. Dit vragen we aan al onze verbonden partijen. Wij begrijpen dat dit geen eenvoudige opgave is, maar vertrouwen erop dat u ons meeneemt in de afwegingen en eventuele gevolgen en dat we hier in gezamenlijkheid	Zie reactie Cranendonck

	nadere uitwerking aan geven. Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028. Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze zoals aangegeven ingaan vanaf 2028. Ook dit vragen we aan al onze verbonden partijen. Niet verwerkte aspecten Zoals ook in de aanbiedingsbrief staat zijn een aantal aspecten in deze ontwerp programmabegroting nog niet verwerkt: • Gevolgen schaa sprong en kostenbesparingen n.a.v. ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur) • Gevolgen uitkomsten nog lopende Cao-onderhandelingen (reguliere indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast) • Gvolgen wijzigingen Rijksvaccinatieprogramma (RVP)-vaccinatieschema (nog onvoldoende informatie beschikbaar om financiële gevolgen in te schatten). De raad van Heeze-Leende verwacht van de GGD dat zij dit later dit jaar in de vorm van een gewijzigde programma-begroting 2025 en 2026 aanbieden aan de gemeente. <i>Heroriëntatie kerntaken GGD</i> Momenteel vindt een heroriëntatie op de kerntaken van de GGD BZO plaats, die rekening houdt met de gevolgen van de schaa sprong. Tegelijkertijd worden noodzakelijke kostenbesparingen onderzocht in het licht van het ravijnjaar. Hoewel het kabinet heeft	
--	--	--

	aangekondigd dat gemeenten extra middelen zullen ontvangen, is de financiële vertaling hiervan nog niet bekend. Deze onzekerheid maakt het van belang om voorbereid te zijn op verschillende scenario's. De genoemde processen kunnen elkaar inhoudelijk en financieel beïnvloeden of tegengesteld zijn aan elkaar. Daarom vinden we het van belang dat de gemeenteraad tijdig wordt geïnformeerd over de gemaakte afwegingen en actief wordt betrokken bij de keuzes en de consequenties daarvan. <i>Conclusie</i> Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten kan de gemeenteraad van Heeze-Leende zich vinden in de ontwerp programmabegroting 2026.	
Helmond (d)	Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. Op een aantal punten geven wij in deze brief een zienswijze om de urgentie van deze enorme financiële uitdaging te benadrukken. Indexering <i>Wij roepen de 4 regionale verbonden partijen op om geen indexering toe te passen voor in ieder geval 2026 en 2027.</i> Zoals eerder verwoord staan gemeenten voor een grote financiële uitdaging. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD BZO voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook worden naar gekeken het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen.	Indexering: De indexering in de programmabegroting 2026 volgt de eerder afgesproken methodiek tussen de 4 GR'en en vertegenwoordigers van gemeentesecretarissen en financiële ambtenaren. Afspraak daarbij is dat in geval van materiele verschillen tussen werkelijke loon- en prijsstijgingen vs. die index er afgeweken kan worden. Deze methodiek is in de afgelopen jaren consequent toegepast. In de programmabegrotingen 2025 en 2026 zijn indexatiepercentages opgenomen volgens de afgesproken methodiek, met loonontwikkeling

	Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek voor de 4 regionale verbonden partijen gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028, met bijzondere aandacht voor exceptionele situaties. We zien ook ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. In voorliggende conceptbegroting 2026 is gerekend met de indexeringen volgens de Kadernota 2026. De indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotities kaders P&C-documenten 4GR, is bedoeld om, op basis van CPB-ramingen, in de begroting anticiperend rekening te houden met stijging van lonen en prijzen. In de GGD-begroting 2026 zijn de gemeentelijk bijdragen geïndexeerd met 4,2%, gebaseerd op een verwachte loonstijging van 4,7% en een verwachte prijsstijging van 2,7%. Indien de daadwerkelijke ontwikkeling van de lonen en prijzen structureel afwijkt van deze ramingen, dan schiet deze methodiek haar doel voorbij. Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek voor de 4 regionale verbonden partijen gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze zoals aangegeven ingaat vanaf 2028, met bijzondere aandacht voor exceptionele situaties. Niet-verwerkte aandachtspunten De GGD geeft aan dat de volgende aandachtspunten nog niet zijn verwerkt in de aangeboden begroting: • Gevolgen schaa sprong (conform procesafspraken bestuur)	als belangrijke factor. Het huidige principe-akkoord voor de CAO SGO 2025 wijkt echter aanzienlijk af van deze indexatie. Als dit akkoord definitief wordt, zal dit waarschijnlijk leiden tot een begrotingswijziging. We verwachten de indexatie neerwaarts bij te stellen, maar niet tot nul. Een verdere verlaging door het algemeen bestuur betekent concreet een bezuinigingsopdracht, waartoe het algemeen bestuur tot op heden niet heeft besloten. Voor verdere toelichting op de wijze van indexeren verwijzen wij u naar de reactie bij Cranendonck. Voor reactie schaa sprong/herorientatie kerntaken, RVP en CAO indexering: zie reactie Cranendonck
--	--	---

	• Bezuinigingsmaatregelen in het licht van het ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur) • Gevolgen van de uitkomsten voor de nog lopende CAO-onderhandelingen (reguliere Indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast). • Wijzigingen ten aanzien van de gevolgen van het RVP-vaccinatieschema: v.w.b. de ontwikkelingen in het RVP zijn de gevolgen met betrekking tot de in 2025 en volgende jaren door te voeren wijzigingen in het RVP- vaccinatieschema en het meer fijnmazig vaccineren niet verwerkt in deze begroting, daar er momenteel nog onvoldoende informatie is om de financiële implicaties hiervan te bepalen. Deze zullen later dit jaar in de vorm van een gewijzigde programmabegroting worden aangeboden aan de gemeenten. <i>De GGD dient gemeenten beter in staat te stellen tot het vervullen van hun rol in de Gemeenschappelijke Regeling.</i> De GGD heeft op dit moment nog geen concrete planning gedeeld rondom de eerste wijziging van de begroting 2026. Wel is uitgesproken dit rond het najaar te verwachten. Deze gegevens maken het onmogelijk voor gemeenten om in hun begroting rekening te houden met de financiële consequenties van deze onderwerpen. Er kan niet verwacht worden dat er wordt afgeweken van de begrotingscyclus van gemeenten om de aangepaste planning van de GGD te kunnen verwerken. Graag ontvangen wij zo snel mogelijk een concrete planning voor de behandeling van de gewijzigde programmabegroting 2026. Aanpassingen in de begroting van gemeente Helmond kunnen tot uiterlijk 1 augustus 2025 worden verwerkt.	Zoals in het antwoord bij Cranendonck is aangegeven, is het proces van de heroriëntatie kerntaken / gevolgen schaa sprong momenteel nog volop gaande. Conform het met het Algemeen Bestuur afgestemde procesvoorstel en bijbehorende planning zullen we het door het bestuur gekozen voorkeursscenario met daarin een (financiële) uitwerking voorleggen voor zienswijze aan de raden, nog voor de start van het reces. Eind augustus staat een raadsbijeenkomst gepland om hierover met de GGD in gesprek te gaan. We zijn vervolgens daarna voornemens om de (eventuele) financiële gevolgen op te nemen in een wijziging van de programmabegroting 2026.
--	--	--

		Gezien deze procesgang zal deze wijziging naar verwachting niet eerder dan in oktober 2025 kunnen worden voorgelegd. Zie reactie Cranendonck.
	<i>Gevolgen schaalsprongen bezuinigingen ravijnjaar 2026</i> De GGD beoogt de programmabegroting aan te passen : enerzijds aan de hand van de schaalsprong en tegelijkertijd een bezuinigingsslag te maken in het licht van het ravijnjaar. Dit is een tegenstellingen daarmee een uitdaging. De gemeenteraad wordt graag op de hoogte gehouden van de afwegingen en berekeningen. De bezuinigingen dienen duidelijk in kaart gebracht te worden. Het college van Helmond heeft de GGD op 11 december 2024 op verzoek van de gemeenteraad een brief gestuurd met het verzoek om: 1. Een analyse te maken op welke taken en diensten bezuinigd kan worden, zodat de betrokken gemeentebesturen zorgvuldige afwegingen kunnen maken waar gericht te bezuinigen en waar niet en daarmee te voorkomen dat overal even hard bezuinigd moet worden. 2. De uitkomsten van de analyses te betrekken bij de voorbereiding van de ontwerp-begrotingen voor 2026 zoals die in april/mei 2025 aan de raden worden aangeboden.	In april is er een brief gestuurd naar de raad van Helmond, waarin de reactie van het Dagelijks Bestuur staat opgenomen als antwoord op de ingekomen brief vanuit het college van Helmond.

	<i>De ontwerpbegroting bevat een paragraaf over het weerstandsvermogen van de GGD (zie paragraaf 6.1) en er is, conform afspraak met het bestuur, een aparte risico -inventarisatie 2025 - 2028 toegevoegd. Daaruit blijkt dat de risico's naar verwachting grotendeels met het beschikbare weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.</i> Tot slot willen wij u wijzen op het feit dat de GGD zowel over 2023 als over 2024 een (zeer) hoog positief resultaat laat zien (1,2 miljoen in 2023 en 1,6 miljoen in 2024) . Dit blijkt grotendeels te wijten aan incidentele zaken. Toch wil de gemeenteraad de GGD verzoeken om zeer realistisch te begroten in het licht van het ravijnjaar en de jaren daaropvolgend. De financieel kritieke situatie van gemeenten zorgt ervoor dat er scherpe en onomkeerbare keuzes gemaakt moeten worden. Middelen die als gevolg van een positief resultaat terugvloeien naar de gemeente, kunnen niet meer gebruikt worden voor de posten waar eerder bezuinigd is. <i>Conclusie</i> Met inachtneming van bovenstaande aandachtspunten stemt de gemeenteraad van Helmond in met de ontwerp programmabegroting 2026. Graag leveren wij ook in 2026 onze bijdrage aan de regionale samenwerking.	Zie reactie Cranendonck
Laarbeek (d)	In zijn algemeenheid merken wij het volgende op. Bij jaarrekeningen van organisaties zien we vaak dat bepaalde werken/projecten/investeringen e.d. niet zijn uitgevoerd in het betreffende jaar. Daardoor blijft er geld op de plank liggen, wat niet voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Daarom vragen we nog beter te prioriteren en reëlere inschattingen te maken. U geeft aan dat de volgende aspecten nog niet verwerkt zijn in de ontwerp Programmabegroting 2026: <i>Gevolgen schaalsprong en bezuinigingsmaatregelen in het licht van het ravijnjaar 2026 (conform procesafspraken bestuur).</i>	Zie reactie Cranendonck

Gevolgen uitkomsten nog lopende Cao-onderhandelingen (reguliere indexeringsmethodiek o.b.v. MEV/CPB index toegepast).

Wijzigingen gevolgen RVP-vaccinatieschema: v.w.b. de ontwikkelingen in het RVP zijn de gevolgen met betrekking tot de in 2025 en volgende jaren door te voeren wijzigingen in het RVP- vaccinatieschema en het meer fijnmazig vaccineren niet verwerkt in deze begroting, daar er momenteel nog onvoldoende informatie is om de financiële implicaties hiervan te bepalen.

Hieronder onze reactie op deze drie punten:

Gevolgen schaa sprong en bezuinigingen ravijnjaar 2026

In onze vorige zienswijzebrief gaven wij aan dat de verbonden partijen dringend verzocht werden in hun begroting rekening te houden met het ravijnjaar 2026. Goed om te lezen dat op dit moment het proces van heroriëntatie op de GGD-taken loopt, met het oog op de schaa sprong die in onze regio speelt en de bezuinigingen waarmee gemeenten en de GGD vanaf 2026 rekening moeten houden. Wij vragen u om ons proactief te blijven informeren over de voortgang van dit proces en wij verwachten dat u ons hierbij te zijner tijd betreft.

Raming van de algemene index voor 2026 voor loonkosten en materiele kosten van 4,2%

Volgens afspraak tussen de 4 grote GR'en en de gemeenten wordt een jaarlijkse indexering toegepast. Voor de indexering wordt de Macro Economisch Verkenning van het Centraal Plan Bureau van september gehanteerd. In de ontwerp Programmabegroting 2026 is een raming van de algemene index voor loonkosten en materiële kosten van 4,2% opgenomen.

	Wij roepen echter op dat alle gemeenschappelijke regelingen geen indexering toe passen voor in ieder geval de jaren 2026 en 2027. Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en daarna voor een grote financieel uitdagende periode. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet moeilijke keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de gemeenschappelijke regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. We begrijpen de uitdagingen waar u voor staat en dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij de gemeenschappelijke regelingen. We zien ook ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van scherper begroten ook daarbij passende indexpercentages hanteren. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk (gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen) te onderzoeken en aan te passen met ingang van 2028. <i>Wijzigingen gevolgen RVP-vaccinatieschema</i> Wij gaan ervan uit dat eventuele financiële implicaties worden besproken met de financiële ambtenaren van de GR-gemeenten.	
Nuenen (d)	<i>Indexering</i> Gemeenten staan in 2026 (ravijnjaar) en de jaren daarna voor een financieel uitdagende periode. Dit geldt ook voor onze gemeente. Gevolg hiervan zijn de begrenzingen van de financiële middelen van de gemeenten. Onze gemeente moet	Zie reactie Helmond

	keuzes maken en prioriteiten stellen. Het kan niet anders dan dat de Gemeenschappelijke Regelingen hier ook in bijdragen en hun verantwoordelijkheid nemen. Wij roepen alle verbonden partijen op om geen indexering toe te passen voor in ieder geval 2026 en 2027. We begrijpen de uitdagingen waar de GGD voor staat en weten dat het zeer lastig is om te besparen. Desondanks doen wij deze oproep. Mede gezien de oproep van de VNG en het principe van trap op trap af, waarbij de gemeenten niet alleen de zware bezuinigingen kunnen dragen. Hierdoor moet er ook gekeken worden naar het verlengd lokaal bestuur en moeten bezuinigingen ook plaats vinden bij verbonden partijen. Wij vragen om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze ingaat vanaf 2028. We zien ook ruimte bij de gehanteerde indexeringsmethodiek. In voorliggende conceptbegroting 2026-2029 is gerekend met de indexeringen volgens de Kadernota 2026. De indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie kaders P&C documenten 4GR, is bedoeld om, op basis van CPB-ramingen, in de begroting anticiperend rekening te houden met stijging van lonen en prijzen. In de GGD-begroting 2025 zijn de gemeentelijk bijdragen geïndexeerd met 5,90%, gebaseerd op een verwachte loonstijging van 5,025 % en een verwachte prijsstijging van 0,875%. Voor 2026 wordt wederom een relatief hoge indexering (4,20%) toegepast die wel lager is als in 2025. Wij verwachten van de Gemeenschappelijke Regelingen dat ze in het kader van realistisch begroten ook realistische indexpercentages toepassen. Daarom is ons verzoek om de komende jaren de indexeringsmethodiek gezamenlijk te onderzoeken en aan te passen. Waarbij deze zoals aangegeven ingaat vanaf 2028.	Zie reactie Cranendonck
--	--	--------------------------------

	<i>Gelijkwaardig indexeren</i> De indexeringsmethode van het gemeentefonds voor loon- en prijsstijgingen is veranderd. Wij constateren dat het indexeringspercentage van het gemeentefonds volgens de nieuwe methode lager uitvalt dan het indexeringspercentage dat u hanteert op basis van de oude methode. Dat leidt ertoe dat wij ieder jaar door het ongelijke indexeringspercentage mogelijk een hogere geïndexeerde bijdrage betalen aan uw gemeenschappelijke regeling dan dat wij qua indexatie worden gecompenseerd door het gemeentefonds. Gelet op de realiteit en onze samenwerking verzoeken wij u om het door u gehanteerde indexatiepercentage in overeenstemming te brengen met de nieuwe indexeringsystematiek van het gemeentefonds, zodat de kosten niet méér stijgen dan de kosten waarvoor de gemeente vanuit het gemeentefonds wordt gecompenseerd. <i>Begrotingswijziging</i> In uw aanbiedingsbrief wordt aangegeven dat conform procesafspraken met het Algemeen Bestuur, diverse aspecten nog niet verwerkt zijn in de ontwerp Programmabegroting 2026. Het betreft de gevolgen van de schaa sprong, gevolgen van de uitkomsten van de lopende CAO onderhandelingen voor zowel Publieke Gezondheid als Ambulancezorg en gevolgen van de wijzigingen in het RVP vaccinatieschema. Ook het besluit over de resultaatbestemming van het positieve exploitatieresultaat van het jaar 2024 is niet verwerkt in de programmabegroting 2026. Vanwege het feit dat er onvoldoende informatie beschikbaar is om de financiële implicaties van de hierboven genoemde onderdelen te bepalen wordt later in 2025 een begrotingswijziging aan gemeenten voorgelegd. Wij worden graag tijdig en actief op de hoogte gebracht van deze begrotingswijziging. De raad van de gemeente Nuenen c.a. geeft een zienswijze af met in achtneming van de vorengenoemde kanttekeningen en wijst op het in stand houden van het huidige takenpakket zonder verdere uitbreiding.	
--	---	--

Oirschot (d)	De gemeenteraad van de gemeente Oirschot heeft besloten om geen zienswijze in te dienen. Aanvullend willen we aangeven dat we verwachten dat de loonontwikkeling in de begroting aangepast wordt aan de vastgestelde CAO.	Zie reactie Cranendonck mbt gevolgen CAO 2025
Reusel-De Mierden (d)	Ingestemd, geen zienswijze	
Someren (d)	Wij hebben kennisgenomen van de ontwerp programmabegroting 2026. Vanaf 2026 laat de begroting van de gemeente Someren grote tekorten zien door de bezuinigingen vanuit het Rijk. Deze bezuinigingen kan de gemeente niet alleen opvangen. Bij de Begroting 2025 van de GR'en hebben wij hierover al een zienswijze ingediend. In deze zienswijze werd gemeld dat alle verbonden partijen zullen moeten meedelen in de bezuinigen van het Rijk. Om op termijn weer een sluitende begroting te kunnen presenteren zijn we gestart met het project Zero Based Budgetting (ZBB) met als doel om de lasten en baten weer structureel met elkaar in evenwicht te brengen en een sluitende begroting aan te bieden. Eventuele taakstellende bezuinigingen richting onze GR'en zijn hierbij niet uit te sluiten, zoals ook al in onze zienswijze bij de Begroting 2025 is opgenomen. Wij vragen aan de GR dan ook het volgende: • Rekening te houden met bovenstaand scenario bij het opstellen van de begroting 2026 • Specifieke, goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen Uitgangspunt hierbij is dat de uitvoeringskosten in de Begroting 2026 en 2027 niet stijgen.	Zie reactie Cranendonck
Son en Breugel (d)	Geen zienswijze	

Veldhoven (d)	In de begroting noemt u de onderwerpen Preventie en Gezondheidsbevordering. Dit zijn voor ons belangrijke onderwerpen bij het voorkomen van gezondheidsproblemen en het verlagen van de druk op de zorg. Hoe gaan we om met de dwarsverbanden tussen de onderwerpen, zoals bijv. de vaccinatie-problematiek en de toenemende druk op de mantelzorg? In de begroting worden deze onderwerpen niet concreet uitgewerkt, in termen van "Wat willen we bereiken?" en "Wat gaan we daarvoor doen?". Wij vragen u aan dit concreet aan te geven.	Wij zullen in de begrotingen meer aandacht geven aan onze toekomstige uitdagingen en hoe we hiermee om willen gaan.
Valkenswaard (d)	In de vergadering van 15 mei 2025 is de Ontwerp Programmabegroting 2026 van uw organisatie door de gemeenteraad behandeld. Wij hebben besloten dat deze begroting voor ons aanleiding is om een zienswijze in te dienen. Wij verzoeken u ons besluit te betrekken bij vaststelling van de definitieve begroting. De gemeenteraad van Valkenswaard constateert dat de Ontwerp Programmabegroting 2026 een actualisering van de begroting 2025 is, waarin enkele ontwikkelingen zijn verwerkt: • Een raming van de algemene index voor 2026 voor loonkosten en materiele kosten van 4,2% • Een raming van het volume contracttaken Publieke Gezondheid (PG) voor gemeenten • De rijksmiddelen voor de uitvoering van de Covid-19 vaccinatiecampagnes Gemeenten staan in 2026 (het ravijnjaar) en daarna voor een financieel uitdagende periode. Het is voor 2026 belangrijk voor de gemeente Valkenswaard om scherp te kijken naar onze uitgaven, in het licht van dit ravijnjaar. De raad verwacht dat in het genoemde plan over de heroriëntatie van de GGD-taken ook deze bezuinigingsopgave wordt meegenomen. De raad wil aangehaakt blijven bij deze heroriëntatie. Daarnaast wil de raad graag op de hoogte blijven van de volgende ontwikkelingen, welke nog niet financieel	Zie reactie Cranendonck

	zijn verwerkt in de Ontwerp Programmabegroting 2026: • De gevolgen van de schaa sprong • De eventuele financiële gevolgen door wijzigingen in het RVP vaccinatieschema; • De uitkomsten van de aanbesteding van de medische arrestantenzorg en eventuele financiële gevolgen hiervan Indexering lonen In de voorliggende Ontwerp Programmabegroting 2026 is een indexering opgenomen voor loon- en prijsstijgingen. Daarbij is de indexeringsmethodiek, zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR, als basis genomen. Deze methodiek beoogt in de begroting te anticiperen op de stijging van lonen en prijzen. De cao-onderhandelingen zijn nog lopende. In de begroting 2025 van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is volgens deze systematiek een loonindexering opgenomen van 6,7o/o. Voor 2026 zien we wederom een relatief hoge loonindexering van 4,7o/o die bovendien de indexering uit 2025 versterkt. Over de jaren 2025 en 2026 is zodoende een loonstijging van totaal 11,4o/o voorzien in de begroting van de GR. Wij verwachten dat dit indexeringspercentage veel hoger is dan de uiteindelijke indexatie over 2025 en 2026 die uit de cao-onderhandelingen zal blijken. Wij vragen het bestuur van de GR dan ook om later in het jaar, nadat er duidelijkheid is over de cao-onderhandelingen, een realistische loonindex toe te passen op basis van de uitkomsten van de cao-onderhandelingen en dit met een begrotingswijziging correct in de begroting 2026-2029 te verwerken. Tot slot wil de gemeenteraad haar dank uitspreken aan de GGD Brabant-Zuidoost voor hun harde werk en toewijding.	
--	--	--

Waalre (d)	In zijn algemeenheid merken wij op dat gemeenten voor een financieel uitdagende periode staan. Gezien de veelheid en complexiteit van taken is het van groot belang om inkomsten en uitgaven duurzaam in balans te brengen. We willen dan ook nadrukkelijk vragen om de mogelijkheden van besparingen voor de komende jaren te verkennen. Daarbij spreken wij specifiek onze zorg uit over de oplopende kosten van de verbonden partijen en het beslag dat zij leggen op de gemeentebegroting. In de door u aan ons toegestuurde stukken geeft u aan dat vanwege de onderhandelingen over een nieuwe CAO, het werkelijke indexeringscijfer 2025 kan gaan afwijken. En dat daardoor in de loop van 2025 een eventuele correctie aan de orde kan zijn. Deze eventuele correctie werkt door op de geraamde indexering voor 2026. Wij willen erop wijzen dat tussentijdse wijzigingen op indexeringen alleen aanvaard kunnen worden als onze gemeente hiervoor gecompenseerd wordt in de algemene uitkering vanuit het Rijk. Wij vragen hier nadrukkelijk uw aandacht voor. Ook in de toekomstige bestuurlijk overleggen zal dit opnieuw onderwerp van gesprek zijn.	Zie reactie Cranendonck
------------	--	-------------------------

(d) = definitieve zienswijze

(c) = zienswijze in concept